

hvis Vedbliven der kunde gjøres Regning. Frd. 16de December 1682 indeholdt ingen Tilkjendegivelse om, at Skattefriheden ifkun var provisorisk, og D. L. 5—3—21 henvisste til dens Bestemmelser. Frd. 13 December 1793 § 26 udtalte, at dens Bestemmelser om Udgifterne til Betindretningen ingenlunde skulde drage til Følge en Indskrænkning i de Friheder for Skatter og Contributioner, som det frie Hartkorn tilkom. Frd. 1 Octbr. 1802 med senere Forhøielse paalagde vel alt Hartkorn Afgiften af Bestdelse, Nytte og Brug, men paabød denne Afgift efter en forskjellig Maalestof for „Hovedgaardsjord“ og for „den til ordinaire Contributioner matriculerede“ saakaldte „Bondejord“. Frd. 9 Juli 1813 saavel som Frd. 15 April 1818 og 24 Juni 1840 byggede Fordelingerne af de gamle Hartkornsskatter, saavel som af Landskatten og den senere deraf udsøndrede Gammelskat, — uanset de Forandringer i Skatteavgivningen, som efterhaanden foregik, — ufravigeligen paa en Adskillelse imellem det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn. I det nu Lovgivningen var af saadant Indhold, maatte den Forestilling naturlig gaae over deraf i Livet, at man ved Omsetninger og Næts erhvervelser med Grund kunde tillægge de paagjældende Eiendomme en større Værdi, nærmende sig til en Capital, hvis Rente var lig det mindre Skattebeløb; og det maa ansees, havet over al Tvivl, at en saadan Betragtning virkelig har havt en stadig Indflydelse paa Kjøb og Salg, Magelæg, Udlæg, Bantsætninger, Bortforpættninger og overhovedet paa mangfoldige Nætsforhold. Det vilde da være overmaade haardt, om man ved pludselig Forandring af en Ansættelse, som Lovgivningen saalænge har vedkjendt sig, og som har havt en saa indgribende Virkning paa Nætsforholdene, vilde uden noget Bederlag paalægge det hidtil privilegerede Hartkorn en forhøiet Afgiftsbyrde, der saameget vil nedsætte de paagjældende Eiendommers Værdi. En saadan Behandling vilde og være i Modsigelse med den, der er brugt mod dem, der i sin Tid have erhvervet Jorder, som efter den tidligere Matricul vare forholdsvis lavt ansatte; denne Ulighed lod man ingenlunde bortfalde ved Indførelse af den nye Matricul (Frd.

1 Octb. 1802 § 44. Frd. 15 April 1818 Præm., og Frd. 24 Juni 1840). Vi formene derfor, at, om end Taler ikke er om noget reelt Privilegium, og, om end Gjenstanden hører under Lovgivningens Omraade, saa have dog Eierne af det hidtil privilegerede Hartkorn et Nætsfærdigheds- og Billighedskrav paa, at Forandringen ved en ny Lov skeer med behørigt Hensyn til Fortiden, altsaa, hvad Lettelsen i Landskatten angaaer, ifkun imod et billigt Bederlag, der kan gjøre Overgangen til den nye Tingenes Orden mindre trykkende for dem, hvem den rammer. De Forhandlinger, der siden 1844 have fundet Sted om Udjevning af Forstfælden imellem de tvende Slags Hartkorn, have stadfæstet Forventningen om et Bederlag.

Det er nu vistnok en høist vanskelig Op-gave, naar man gaar ud fra de Forudsætninger, som vi vedkjende os, at komme til et Resultat med Hensyn til Fastsættelsen af en billig Afsløsningssum. Denne Vanskelighed, der har vist sig i en saa høj Grad under Sagens Behandling i Folkethinget, har ogsaa paatrængt sig Medlemmerne af nærværende Udvalg; men vi mene, at, naar Lovforslaget, som det foreligger, indeholder en nogenlunde tilfredsstillende Løsning af hiint Hovedspørgsmaal, der er af en saa svævende Natur, og naar det anviser en nogenlunde anlagelig Vej til at bringe dette vigtige Anliggende til en endelig Afgjørelse, saa bør man gaar ind derpaa, da det jo dog er vist, at det her gælder om at komme til en Forsoning af modstridende Ansættelser, om at gjenkalde Fred, Tillid og Velvillie mellem Samfundsklasser, og om at naae dette Niemest muligt.

Før at lette Overstigten over de flere Forslag, der gaar ud fra en fælleds Grundansættelse, bemærke vi:

a) at Regeringens Udskift foreslog Afsløsnings sum imod det 25 dobbelte Beløb af 1 Aars Skattelettelse, i det Væsentlige ved Statsobligationer til $3\frac{1}{2}$ pCt. aarlig Rente (altsaa lige med $87\frac{1}{2}$ pCt. af Skattelettelsens Værdi), men med Amortisation ved det Beløb, som derefter blev tilbage af fulde 4 pCt. aarlig Rente.

De øvrige Forslag gik ud paa, at ingen Amortisation burde finde Sted, men uopslige-